СӨЙ ГОМЕРНЕ, СӨЙ ХАЛЫКНЫ, СӨЙ ХАЛЫКНЫҢ ДӨНЬЯСЫН!

ДУСЛЫК

ОКТЯБРЬ РАЙОНЫНЫҢ ИҖТИМАГЫЙ-СӘЯСИ ГАЗЕТАСЫ.
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА ОКТЯБРЬСКОГО РАЙОНА.

Газета 1931 елның 9 июленнән бирле чыга. | №61 (7234) | 28 май, 1991 ел. СИШӘМБЕ | Бәясе 4 тиен.

Семинар үтте

Шимбә көнне «Кондырча» колхозында йон кырку, ясалма орлыкландыру, лагерьларның торышын карау буенча семинар үткәрелде. Семинарда йон кырку буенча технологлар, баш зоотехниклар, ветеринария врачлары, йон классификацияләүчеләр, токым эше белән шөгыльләнүчеләр, ревизия комиссиясе рәисләре катнашты.

«Кондырча» колхозының җәйге лагеренда терлекләрне җәйге чорда карау өчен барлык шартлар да тудырылган. Лагерь көтүлек янына урнашкан. Сөтүткәргеч кайнар су белән юдырыла, өченче ел инде 25 сыерга исәпләнгән тудыру бүлеге эшли, күп еллардан бирле йон кырку пункты эшли, пунктта сарыклар өчен кычыткан, башка үләннәр киптерү, күләгәдә йон киптерү мөмкинлекләре бар.

Семинарда катнашучылар барысын да карап, һәммәсе белән дә танышып чыктылар. Хуҗалыкның йон кырку остасы Илгизәр Тямаев 10 минут эчендә кырку үрнәге күрсәтте. Авыл хуҗалыгы идарәсе һәм хәзерләүләр конторасы белгечләре йон кыркучыларга һәм бу эштә катнашучыларга түләү, йонны квалификацияләү, йон буенча исәп-хисап эшләре һәм башкалар турында сөйләделәр. Семинарда катнашучылар җәйге лагерьны оештыру буенча шактый бай информация алдылар һәм тәҗрибә уртаклаштылар.

ТАНЫШ БУЛЫГЫЗ: рәсемдә «Москва» колхозы сыер савучысы Ирина Алексеевна Казакова. Ирина Алексеевна җәйләрен колхозда чөгендер игә, ә кыш көннәрендә Илюткино фермасында сыерлар сава. Һәр ике эшне дә җиренә җиткереп, намус белән башкарганга авылда хөрмәте зур аның.

Кыңгыраулар сезгә бүген ак юл телиләр...

Югары Норлат урта мәктәбендә дә соңгы кыңгырау чыңлады.

Беренче класс укучыларының чыгышы тантананы ачып җибәрде. Мәктәп директоры З. З. Яруллин, хуҗалыкның партоешма секретаре Р.Х. Шәйхетдинов, класс җитәкчесе Н. Т. Төхфәтуллина һәм башка укытучылар һәммәсе китүчеләргә хәер-фатиха бирделәр.

Бу тантананың рухын сезгә дә җиткерү өчен ата-аналар исеменнән чыгыш ясаган ФӘҮЗИЯ МӨХӘММӘТОВАның шигъри багышламасын газета укучыларыбызга тәкъдим итәбез.

Соң мәртәбә бүген сезнең өчен
Көмеш кыңгырауның чыңлавы.
Кыңгырауда—саубуллашу чыңы,
Ямансудыр шуңа тыңлавы.
Ун ел үткән инде, һаман сезне
Нарасыйлар итеп тоябыз.
Канат җилпеп күктә очар өчен
Кысан инде туган оягыз.
Әниләрнең итәк чабуыннан
Нык ябышкан кулны каерып,
Язмыш сезне дөнья көтәр өчен
Китә инде бездән аерып.
Кай арада үсеп җиттегез соң?!
Күз тиярлек сылу, зифалар.
Саф күңелле ихлас җаныгызга
Кагылмасын явыз юхалар.
Рәхим-шәфкать сезнең янәшәдә
Иман нуры булып атласын.
Яманнарның явыз ниятеннән
Бер ходаем үзе сакласын.
Хыял дигән якты өметләрнең
Тормышларга ашып һәммәсе,
Юлыгыздан туры китә алсагыз,
Яшәүләрнең шунда мәгънәсе.
Торган җирең затлы сарай булып,
Кылганыгыз булсын изгелек,
Онытмагыз олы юлга илткән
Балачакның шушы мизгелен.
Торган җирең затлы сарай булып,
Баскычлары алтын булса да,
Тирә-юнең дан, дәрәҗә, шөһрәт,
Мал-мөлкәтләр белән тулса да,
Онытмагыз газиз туган җирнең
Җил-янгырын, бөркү-тузанын,
Туган якның җанга шифа биреп
Сулар һавасы да изге аның.
Онытмагыз, татлы сагыш белән
Бәхеттер ул яшәү сагынып,
Сагынганда бер ашкынып кайту
Кошлар кебек канат кагынып.
Туган якны изге ядкарь итеп
Хәтерләрдә мәңге саклагыз.
Олы юлга сезне озатабыз—
Өметләрне безнең аклагыз!!!

Хыяллар чынга ашсын!

Алъяпкычың бүген ак икән
Ак булса да салыр чак
җиткән.

Әйе, унбер ел буена киеп йөргән ак алъяпкычларын салып шкафның арткы почмагына истәлек итеп кенә куяр чаклары җитте бу кызларның. Күпме шатлык, күпме моң бүген күңелләрдә. Унбер ел буена киңәшеп, ярдәмен сораган, шатлыклары, борчуларын уртаклашкан укытучылары, иптәшләре, дуслары бер парта артында утыручы, җан дустына әйләнергә өлгергән классташы белән аерылышу көтә аларны. Бүген Биккол мәктәбе укучылары өчен бирелгән соңгы кыңгырау тавышы нәкъ шул турыда соңгы тапкыр искәртә.

Элеккеге гадәт буенча укучылар бер-берсенә матур котлау сүзләре, ә укытучыларына исә шулар белән бергә олы рәхмәт хисләрен дә белдереп открыткалар бүләк итәләр. Ул гына түгел бәйрәм хуҗалары җырлар, моңсу шигырь юллары белән моны телдән дә җиткерәләр. Чәчәк бәйләменә күмелгән укучыларга һәр укытучы зур юлга чыгар алдыннан киңәшләрен биргәндә күз яшьләрен яшерүе бик кыен була. Быел да шундый ук бәйрәмдә булырга туры килде.

Бу класс белән аерылуы икеләтә моңсудыр, мәгаен. Күбәү булмасалар да мәктәптә уку буенча иң алдынгы класс алар. Белемгә омтылышлы, кызыксынучан, мавыгучан класс та шулар. Мәктәпнең үзешчән сәнгатендә алар тотка иде: класста ике укучының берсе үзе гармунда уйнап, үзе җырлый. Биредә биючеләр дә, курайчылар да бар. Музыка укытучысы Ринат Шаһиев җитәкчелегендә фольклор ансамбле хәтта Татарстан телевидениесеннән дә чыгыш ясады. Ансамбльдә укуда да иң алдынгылар Зөлфирә Гаязова, Әлфинә Мөхәммәдиева, Гүзәлия Шаһиева һәм башкалар катнаша. Авылда үткәрелгән барлык бәйрәмнәрдә дә клуб сәхнәсендә алар иде. Мәктәптә күпчелек очракта бу класс үрнәк итеп куела. Бу—вакытын белеп уйный да, көлә дә, җитди дә була белә торган класс.

Аңлашыла ки, мондый класстан аерыласы килми. Хәер, укытучылар да үкенерлек калдырмадылар. Булган белемнәрен, осталыкларын, күңел җылысын аларга бирергә тырыштылар.

Бәлки шуңадыр, соңгы вакытта җәмгыятебездә укытучы һөнәренең дәрәҗәсе төшү ягына баруга карамастан, күпчелек шул авыр һөнәрне сайларга теләк белдерәләр. Күңелдә өмет уянды: бәлки әле элеккечә укытучы сүзен зур хәрефләр белән яза торган вакыт җитәр. Шулай, зур өметләр баглана сезгә, укучылар! Ә бүгенгә җырдагыча:

Хыяллар—ак җилкән,
Кузгалырбыз иртән,
Ерак юлга чыгар
чак җиткән.
Ак юл сезгә, укучылар!

Ф. ГАЛИМОВА.
Биккол авылы.

СЕЗ СОРАГАН ИДЕГЕЗ

Бар мөмкинлектән файдаланып

Газета укучылар кулларында булган талонга да азык-төлекне ала алмый интегүләре, озак вакыт чиратта торырга туры килүе, продукциянең бик аз сәүдә нокталарында реализацияләнүеннән зарланып редакциягә телдән һәм язма рәвештә дә мөрәҗәгать итәләр. Шушы уңайдан газета корреспонденты Р. АЙЗАТУЛЛИН халык депутатларының район Советы башкарма комитеты рәисе В. В. БОГАТИКОВ һәм райпо рәисе Һ. Х. САДЫЙКОВ белән очрашты һәм шәһәр хезмәт ияләрен азык-төлек белән тәэмин итүдә туган бу кыенлыкларның сәбәпләре, хәлне төзәтү чаралары турында сөйләүләрен үтенде.

В. В. БОГАТИКОВ: Хезмәт ияләренең зары урынлы, нормалаштырылган товарны да теләгән вакытыңда барып ала алмыйсың. Ажиотаж шуннан башлана. Менә бер мисал. Он һәм ярмалар белән безне элеватор тәэмин итә. Майның 23 көнендә райпо һәм эшчеләрне тәэмин итү бүлекләре аркылы соңгы ике айның 28 меңнән артык он талоны реализацияләнде. ОРСлар аркылы шул ук вакытта 27 мең чамасы талонга шикәр, 24 мең талонга ярма җибәрелде. Халык аны алганда чиратлар хасил булды. Кызганычка каршы, бу һәм башка төр товарлар да даими булып тормый, шуңа халык чикләнгән күләмдә бирелгән азык-төлектән дә коры калудан шикләнә. Бу уңайдан шуны әйтергә кирәк, талон үзенең көчен югалтмый. Республика бу төр продукцияләрне мөмкинлекләреннән чыгып нормалаштырды һәм аны реализацияләүне гарантияли.

Хезмәт ияләре өчен товарларны барлык сәүдә нокталарында сатуны оештыруны сорап район Советы башкарма комитетына мөрәҗәгать итүчеләр дә байтак. Шәһәр халкына әлеге талоннарны реализацияләү буенча нигездә ОРСлар хезмәт күрсәтә: нефтьчеләр 14,5 мең, тимер юлчылар 5,0 мең, райпо 3,6 мең кешене продукция белән тәэмин итә. Талонга сатыла торган товарларны райпоның сәүдә нокталары аша күбрәк реализацияләү хакында республика җитәкчеләренә мөрәҗәгать иткән идек, ләкин бу бүленеш үзгәрешсез калды. Райпо авыл халкына хезмәт күрсәтәчәк. Әмма халык соравын исәпкә алып ОРСларның кибетләрен киңәйтү чараларын билгеләдек. Мисал өчен шикәр заводы поселогында нефтьчеләр ОРСының бер кибете ачыла. Тимер юл ОРСы талоннар реализацияләү буенча тагын ике сәүдә ноктасы булдыруны күздә тота. Спиртлы эчемлекләрне башка төр товарлардан аерып сату да чиратны киметүне күздә тота.

Һ. Х. САДЫЙКОВ: Владимир Васильевич китергән мисалдан райпо шәһәр халкына бик аз хезмәт күрсәтә булып күренә. Шуңа күрә бер нәрсәне күрсәтәсем килә: моннан тыш без «Зур гаилә», «Ветеран», «Диета» кибетләрен тиешле товар белән тәэмин итәбез.

Кайбер азык-төлек продуктлары, мәсәлән, үзебезнең азык комбинатында җитештерелгән печенье талонсыз да сатыла. Бу кондитер әйберләренә кытлыкны йомшартырга мөмкинлек бирә. Маргарин белән тәэмин итүдә өзеклек булмасын өчен аны Пермь өлкәсеннән китергәнне көтеп тормыйча үз транспортыбыз белән кайтарабыз.

Ләкин тулаем алганда, халыкны азык-төлек белән тәэмин итүдә туган кыенлык кимеми әле. Хәлне җиңеләйтү өчен бүленгән фондларның тулы алынуына, реализацияләнүенә ныклы контрольлек булдыру кирәк.

Бер үк вакытта горизонталь элемтәләрне арттыру юнәлешендә эшлибез. Районың дистәдән артык хезмәткәре промышленность, халык куллануы, азык-төлек товарларын өстәмә кайтару өчен гел юлларда булалар. Яңарак кына Кырымнан яшелчә консервлары кайтару турында килешенде. Ульяновск, Чабаксар шәһәрләреннән йөз меңнәрчә сумлык халык куллануы товарлары кайтару мөмкинлеге бар. Югары Норлаттан Ф. Хәбибуллин, Якты Күлдән Н. Гобәйдуллин, Киекледән М. Мостафин үзәкләштерелмәгән тәртиптә үз кибетләренә товарлар кайтаралар, халык ихтыяҗын мөмкин кадәр канәгатьләндерү өчен тырышалар. Бу алымны тагын да киң куллану, башка мөмкинлекләрне файдалану халыкның ихтыяҗын тәэмин итүне билгеле дәрәҗәдә яхшыртуга булышыр.

Бүгенгә санда

* *СОРАУЛАРГА ҖАВАПЛАР.
* *СОҢГЫ ЗВОНОК.
* *ПАТРИОТ.
* *БИКҮЛЕ ХӘБӘРЛӘРЕ.

ПАТРИОТ

Махсус чыгарылыш № 4 (145)

28 МАЙ—ЧИК САКЧЫЛАРЫ КӨНЕ

Безнең илдә Чик сакчысы гаскәрләре В. И. Ленин инициативасы белән төзелде. Совет Чик сакчылары гаскәрләренең тарихы—ул батырлык, кыюлык һәм ныклык, геройлык тарихы. СССР Дәүләт чикләрен саклау өлкәсендәге бурычлар хәрби-сугышчан эшнең формасын һәм методларын кардиналь үзгәртеп коруны таләп итә, социалистик закончалыкны киләчәктә ныгытуны сорый, безнең илебез белән халыкара элемтәне даими киңәйтүгә уңай шартлар тудыруны сорый Чик сакчылары гаскәрләре үзләренең бурычларын намус белән үтиләр. Аларның хезмәте киеренке, сугышчан хәзерлек, уку белән тыгыз бәйләп алып барыла. Һәр чик сакчысы үзенең бурычын яхшы аңлап хезмәт итә.

Командирның тапкырлыгы

(Булган хәл)

Моннан күп еллар элек Памирда чик сакчысы булып хезмәт итәргә туры килде. Анда табигать кискен континенталь: түбәндә, тау итәгендә 30 градустан да югары җылылык вакытында түбәдә кар-буран ыжгыра.

Тауларда җир шуышу, тау ишелү очраклары елның күп вакытында, февральдән җәй урталарына кадәр булып тора. Мондый бәлага юлыгу посттагылар өчен һәрчак куркыныч, чөнки алар кәтелмәгәндә була. Бу язма да шундый бер очрак хакында.

...Застава начальнигы, өлкән лейтенант Михаил Мясоедов чик сакларга җибәргәндә өлкән сержант Әхмәт Вәлиев һәм ефрейтор Петр Приходькога инструктаж үткәргәндә бурычларын искәртте, тау ишелү ихтималын да кисәтте. Наряд вазифасын үтәргә чыгып китте. Заставага Вәлиев ялгызы гына кайтып керде. Моны күрүгә, аның хәбәрен дә көтеп тормастан, дежурный: «Застава — в ружье!» командасы бирде. Приходько кайтмагач, чиктә гадәттән тыш хәл булганы билгеле иде инде.

Наряд, вакытын тутырып заставага кайтып барганда, чынлап та гадәттән тыш хәлгә юлыга: тау хәрәкәткә килә һәм ишелгәндә ефрейтор Приходьконы исән-имин килеш чикнең икенче ягына күчереп куя. Аны Әфганстан чик сакчылары күреп ала һәм, табигый ки, тоткарлый. Заставага кайтып җитүгә өлкән сержант шуларны хәбәр итә.

Тау ишелү сәбәпле булса да, совет солдатының чиктәш дәүләт чиген бозуы күз алдында. Ул ике дәүләттә дә югары рангта тикшереләсе факт, шуңа күрә ефрейтор Приходьконы дипломатик юллар белән кире кайтару мәсьәләсе айлар буена сузыласы көн кебек ачык. Шуны белгәнгә, застава начальнигы чиктәш дәүләтнең пост начальнигы белән сөйләшүләр үткәреп карарга дигән фикергә килә һәм шартлы сигналлар аркылы каршы якка шул хакта хәбәр бирделәр. Әфганлылар моңа ризалыкларын белдереп җавап бирәләр.

Өлкән лейтенант стройга тезелгән чик сакчыларын шунда ук сөйләшүләр билгеләнгән урынга алып китте. Ул заставадан ерак түгел генә урында иде, тиз килеп җиттек. Бераздан күрше дәүләт чик сакчылары да килеп җитте. Ефрейтор Приходько да алар белән, стройның алгы рәтендә басып тора.

Ике ил чиген елга аерып тора. Тау елгасы тиз һәм көчле агышлы, әмма киңлеге бер метрдан ары юк. Сөйләшүләр алып бару өчен ике якның да чик сакчылары елгадан 3әр метр гына читкә тезелделәр.

Застава начальнигы, без сафка тезелгәч, «Смирно» командасы бирде һәм кинәт кенә: «Ефрейтор Приходько, ко мне» дип кычкырып команда бирде. Аның соңгы боерыгы бернинди инструкциядә каралмаган һәм язылмаган иде.

Приходько югалып калмады, елгага ташланды. Каршы якта ни булганын аңлап өлгергәнче, берничә секунд эчендә, ул елга аша сикереп чыкты һәм безнең янга килеп басты. Шунда ук «Отбой» командасы яңгырады, чөнки сөйләшүләр алып баруның кирәге калмады. Застава «чик бозучыны» ияртеп кайтып китте.

М. ГЫЙМРАНОВ.

Норлат шәһәре.

ВАКЫТ СЫНАВЫ

Менә ничә көн рәттән чит кеше хатларын укыйм. Укып читкә куеп торам да, кабат шуларга кайтам. Бу—Гыйззәтуллиннар гаиләсенә адресланган хатлар. Кыр почтасы штемпеле сугылган шул кадерле хатларны ышанып тапшырдылар алар миңа. Ә хатлар—ерак Әфганстаннан, аларның авторы—якташыбыз, сугышчы-интернационалист, Совет Армиясе офицеры Илдус Гыйззәтуллин.

Әфганстан... 80 нче елда Илдус мәктәпне тәмамлаган чорда бу сүз әле сирәк ишетелә иде. Әмма шул вакытта ук инде безнең якташыбыз Юрий Юданов үзенең героик батырлыгы өчен Кызыл Йолдыз ордены белән бүләкләнергә өлгерә.

«Киләчәк хыяллар» белән яшәүче яшүсмер, нибары биш елдан Әфганстан аның язмышына уелып калыр дип һич тә уйламагандыр, мөгаен. Ә хәзергә аның өчен соңгы кыңгырау шалтырады, шул ук елда Илдус политработникларның Кызыл Йолдыз орденлы Львов югары хәрби училищесы курсанты була. Үзенә шундый авыр һөнәрне ул аңлылык белән сайлый. Ә бит тормышында бөтенләй башка юлдан китәргә дә мөмкинлекләр бар иде. Казан консерваториясе каршындагы уньеллык махсус мәктәп, биредә берничә ел, алга таба консерваториянең үзендә укый. Әмма гаилә ихтыярына каршы төшеп дигәрлек, Илдус үз юлын үзе сайлый һәм бу карары турында беркайчан да үкенми. Хәер, алда өйрәнгәннәрнең һәммәсе дә кирәкле булып чыкты: ул фортепианода әйбәт уйный, музыканы белә һәм ярата. Коры хәрби фәнне үзенең сәнгатькә югары рухтагы мөнәсәбәте белән тулыландыра белә. 1988 нче елның шул җәендә Илдус белән очрашкан көнне дә, ул кыенлык белән генә дулкынлануын яшереп әфган музыкасы турында сөйләде, шул ил халкының артисты Әхмәт Закирның язмалары белән магнитофон тасмасын куйды. Шактый җыелган алар ,бер-бер артлы алыштырып кына торды. Классик музыка белән бергә заманча музыкаль юнәлешләр турында да бер үк дәрәҗәдә иркен сөйли, тик шулай да классикага бирелгәнлеге ныграк булып чыга.

Ул үзенең дуслары, әфган җирендә якташы Марат Әбдерәхманов белән көтелмәгән очрашу (чынлап та дөнья түгәрәк икән), бу илнең табигате турында сөйләде. Һәм шул ук вакытта үзе хакында сөйләүдән оста итеп кача килде. Моңа күндерүе шактый кыен эш булып чыкты. Нәкъ шул чакта һәр юлы сагыну һәм ярату белән тулышкан кадерле хатлар ярдәмгә килде дә.

1985 елның көзендә Илдус, әнисе, апалары, абыйсына үзенең яңа урынга билгеләнүе турында хәбәр итәр өчен, туган йортына кайта. Ләкин өйдә күпме торса да, дөресен ачып салырга батырчылык итми. Китеп барганда гына тизләгән арттыра башлаган состав белән янәшә баручы абыйсына гына: «Мин тегендә китәм, тик әнигә һәм апаларга әйтә күрмә», —дип кычкыра ала. Туганнар бер-берсен аңлыйлар.

1985 елның декабрендә яшь офицер ил чиген үтеп Кабулга килеп җитте. Шулай башланды сугышчы-интернационалистның авыр хезмәт юлы. Ә өйгә тыныч кына «Монголиядән» хатлар килеп торды. Анда «барысы да Союздагы кебек, хезмәтем бара, ә буш вакытларда укыйм, спорт белән шөгыльләнәм»,— дигән юллар була. Әмма ана йөрәге сиземли иде: «Монда ниндидер сер булырга тиеш, югыйсә аның хатлары шулкадәр шома булмас иде»,—дип уйлый ул. Бигрәк тә һәммәсе дә әйбәт бит. Олы малае Илдар да нидер әйтеп бетерми сыман.

Ананың борчулы хатлары Илдусны «ачылырга мәҗбүр иттеләр». Шулай итеп, үзенә уйларга да ирек бирмәгән нәрсә, Гадилә Хановна өчен чынбарлыкка әйләнде. Шул көннән соң күңелендә тынычлык бетте: зур курку белән почта көтә башлады. Хәер улы озак көттерми дә иде: хатлар берсе артыннан берсе килеп кенә торалар. Анасының тынычлыгы, иминлеге өчен нинди генә юлга бармый ул. Хатларны атна саен җибәреп тора, әгәр дә задание белән китәргә булса, бер атна алдагы числоны куеп язып калдыра, ә дуслары интервалны күзәтеп хатны Илдусның туган ягына җибәрәләр иде. Әмма бу ашык-пошык кына язган хатлар түгел, ә анасына, туганнарына карата тирән мәхәббәт белән сугарылган юллар: «Кадерле әнием, хатыңны алдым, рәхмәт сиңа. Минем өчен бер дә борчылма, үзеңне сакла, без әле синең чәйләреңне эчәрбез». «Әңкәй, синнән еракта булсам да, белеп тор, уйларымда мин һәрвакыт синең янәшәңдә. Зинһар, минем өчен тыныч бул. Ә сезне—минем кадерле апаларымны һәм абыемны, якын туганнарым вазифаларыннан азат итмим —минем «ачудан» саклана-сыгыз килсә, хат язып торыгыз».

Соңгы хаттан соң өйдә көтү атмосферасы урнашты. Ниһаять, шул көн килде: Илдус сөйгән анасын кочагына алды. Гадилә Ханованың шатлыктан күз яшьләре акты, йомшак кына улының башыннан сыйпады: кайтты, исән-сау, хәтта яраланмаган да.

Илдуска бирелгән ял вакыты бик тиз үтте, ул кабат күнелгән армия тормышына кайтты. Эх, вакытның узуы—ике ел сизелмәде дә. Һәр буынның башына сынау төшә, диләр. 80 нче елгылар өчен Әфганстан шундый сынау булды.

С. ЕФРЕМОВА.

Иртәгә син солдат

Никадәр якын күреп, ышанып сыенган кыз бала синең иңнәреңә! Шул якынлык, аның сөю тулы күзләре, тәүге хисе синең әле үсмерлектән чыгып өлгермәгән иңнәреңне ныгытсын.

Ә ныклык кирәк, бик кирәк сиңа, егет! Бүген синең күкрәгеңә кыз бала сыенса, иртәгә син үзен күкрәгең белән ил иминлеген сакларга басасың. Иртәгәдән син—солдат.

П. Николаев фотоэтюды.

Саннар һәм фактлар

1918 елның 28 маенда В. И. Ленин РСФСРда чик сакчысы булдыру турында Совнарком Декретына кул куйды.

x x x

1983 елның 1 мартыннан СССРда «СССРның Дәүләт чиге турында»гы Закон көченә керде.

x x x

Бөек Ватан сугышы елларында чик сакчылары гаскәрләре хәрәкәттәге армиядә дошман белән көрәштеләр, партизан отрядларында булдылар.

x x x

1945 елда Ерак Көнчыгышта чик сакчылары гаскәрләре подразделениеләре фронт гаскәрләренең алдынгы отрядлары составында хәрәкәт иттеләр, чик буе елгалары—Амур, Уссурий, Аргуньны кичтеләр, дошманның диверсия-күзәтү группаларын һәм отрядларын юк иттеләр, хәрәкәттәге армиянең тылын сакладылар, Куриль һәм Сахалин утрауларын азат итүдә катнаштылар.

Җинаять сәгать ярымда ачылды

Бу хәл 8 май көнне булды. Район эчке эшләр бүлегенең дежур частена Бөгелмә шәһәреннән УАЗ-452 автомашинасын урлау турында хәбәр керде. Бүлек дежурные Г. Чернов әлеге хәбәрне ГАИ постлары һәм сак бүлеге хезмәткәрләренә тапшырды. Аңа беренче булып сак бүлеге дежур-шоферы И. Туктаров игътибар итте. Ул җинаятьченең кайсы юнәлешкә китеп баруын күрде. Милиция капитаны В. Щербаков һәм ГАИ инспекторлары И. Әбҗәлимов һәм М. Ибәтуллин составындагы экипаж тиз арада машинаны куа чыктылар. Шәһәрдән 6 чакрым ераклыкта, Самара өлкәсендә җинаятьчене туктаттылар. Ул берничә тапкырлар җинаять эшләве өчен эзләнә торган, хәзерге вакытта беркайда да эшләмәүче Сергей Лукоянов булып чыкты.

Егетләр соңыннан исәпләп алдылар: җинаятьне ачуга сәгать ярым вакыт киткән икән. Менә бу тизлек!

Х. ӘЮПОВ,

—Бикүледә бер очрашу—

Уңганнар күп биредә

Чәчү тәмамланды

Соңгы көннәрдә һаваның җылынып, җилләрнең кайнарланып китүе игенчене янә пошамангa салды. Җирдә дым беткәнче чәчәргә—ашыгырга, ашыгырга кирәк. Әнә иң өлгер хуҗалыклар язгы кыр эшләрен бетерүләре турында хәбәр бирә башладылар инде. Һәр нәрсәнең үз вакыты шул.

Муса Җәлил исемендәге колхоз игенчеләре шулайрак фикер йөртәләр. Аннан өстәп куялар:

—Шөкер, без дә бик вакытлы өлгерәбез. Ел гына уңай килсен.

Бүген хуҗалыкта соңгы гектарларда эшне тәмамлыйлар—шуңа ишарә ясаулары игенчеләрнең. Әнә 230 гектарлы чөгендер плантацияләренең соңгы басуында эш чын мәгънәсендә гөрли: Фәрит Хәсәншин, Исламгәрәй Сатдаров һәм Ислам Зәйдуллин агрегатлары тизлекләрен дә, сабырлыкларын да соңгы басуның соңгы гектарларына кадәр саклый алганнар, күз генә тимәсен. Фәрит һәм Исламгәрәй—кордашлар, якын дуслар. Биографияләре дә, холыкфигыльләре дә, эшкә мөнәсәбәтләре дә күп яктан охшаш. Һәр икесе 13 ел тракторда эшлиләр. 1982 елдан бирле чөгендер плантацияләре алар карамагында: үзләре чәчәләр, рәт араларын эшкәртәләр, үзләре үк казыйлар да. Икесе дә гаҗәеп тырыш, намуслы хезмәтләре белән хөрмәт яулаганнар. Быел исә үз араларына Госман Зәйдуллинны да алганнар. Дөрес, Госман техника тирәсендә яңа кеше түгел, киң профильле механизатор. Җәйләрен гел ашлык җыю комбайнына утыра ул. Быел да шул хезмәтен дәвам итмәкче, ә язын менә чөгендер чәчү серләрен үзләштерде. Чәчүчеләр Рәшит Сабиров, Камил Мусин, Һади Кәлимуллин белән бик килешеп, көнлек нормаларын арттырып үтәп эшләделәр механизаторлар. Ә аларга җир әзерләүдә Хатыйп Гайнетдинов, Рәмил Әхмәтов бер дә өзеклек тудырмадылар. Орлык белән тәэмин итү Идеал Нуретдинов өстендә булды. Шөкер, эштә аерунча өзеклек тумады, техника чыгымчыламады. Бу—чөгендер чәчүгә генә дә кагылмый. Хуҗалык быел кичергән иң зур кыенлык—җирләрнең тигез өлгермәве иде. Сайлап, әледән-әле күчеп эшләргә туры килде. Әле ярый егетләр тәҗрибәлеләр иде, эшкә бик җаваплы карадылар. Бөртекле культуралар чәчүдә Хатыйп Гайнетдинов, Минтаһир Әбделвәлиев агрегатлары иң төп эшне алып бардылар. Минтаһир соңгы эш итеп карабодай чәчә әнә. Ул аны бүген тәмамлаячак. 108 гектарлы җирдә кукуруз чәчүне исә Гомәр Вәлиев берүзе башкарып чыкты. Көнлек норманы һәрвакыт 150—180 процентка үтәп килде ул. Әлбәттә, җир эшкәртү тиешенчә үткәрелмәгән булса, сыйфатлы чәчү турында хыялланырга гына калыр иде. Әмма Якуб Әхмәтсәгыйров, Мәүлет Мостафин, Сәйдәш Шәрифуллин, Рәшит Шәвәлиев чәчеләсе мәйданнарны бер дигән итеп эшкәртеп бардылар. Орлыкка килсәк инде, аның агулау Хәниф Батдалов, Минтаһир Ибәтуллин, Гомәр Шакиров кебек уңганнар кулыннан үтте. Аны салып тору Ильяс Мусин белән әле армиядән кайткан Фәнил Җаббаровка тапшырылган иде. Алар эшенә бер генә кырын сүз әйтерлек булмады.

Чәчү барышында зур өзеклекләр булмады, дигән идек. Димәк, техника сыйфатлы, ышанычлы көйләнгән?

—Ремонтчыларга сүз әйтерлек түгел,—ди колхоз рәисе М. Һ. Исхаков,—әнә пенсионер тимерчеләр Галиҗан ага Закиров белән Хәбиб ага Рәхмәтуллин үзләре генә дә алтын бәһасе кешеләр. Токарь Хәлил Гайнетдинов та ремонт чорында бик әйбәт эшләде.

Әлбәттә, бу эшләрне оештыру нигездә инженер Һ. Шакиров җилкәсенә төшкән. Күчмә ремонт бригадасының чәчү чорында өзеклексез эшләвендә дә аның хезмәт өлеше юк түгел. Ә менә тимерче агайларның теләк, омтылыш белән эшләүләренә чын күңелдән хәйран калырлык. Соңрак без Галиҗан аганың үзе белән сөйләшеп алдык.

—Яшьләр тимерче һөнәренең дәрәҗәсен аңламыйлар,—ди ул.—Ә минем үзебезнең урынга алмаш әзерлисем килә.

Тимерчегә алмаш булыр...

Район авылларына барган саен сүз иярә сүз чыгып ике тема күтәрелә дә куя.

—Хуҗалык аерылгач, колхозчылар иркен сулап җибәрделәр. Үзебезгә диеп эшлиләр, җитәкчеләр белән дә уртак тел тиз табылды. Муса Җәлил исемендәге колхозда бу сүзләрне Идеал Нуретдинов әйтте, калган механизаторлар берсүзсез җөпләделәр. Күп кирәкме соң хезмәт кешесе кәефен күрергә? Әнә узган ел колхозчыларга салам, печән таратылды. Халык сыерын-бозавын гына түгел, атын да асрады. Моңа кадәр биредә 50 гектар күпьеллык үлән җире булган. Хәзер, әнә, сөбханалла—200 гектар күпьеллык үлән җире хәтфәдәй куе булып күтәрелеп киткән. Менә бит ул байлык кайда—асра сыер, үстер мал-туар. Колхоз авылы кешеләре өчен тудырылып килгән бердәнбер уңайлык түгел бу. Быел хуҗалык колхоз исәбеннән 5 фатир салырга ниятли. Кибетнең бер почмагын реконструкцияләп пекарня итәргә уйлыйлар. Җиһазлар алынган, эшкә керешелгән. Фермалар яңартыла, авыл культура йортына капиталь ремонт үткәрү планлаштырыла. Ферма юлларын күтәртеп таш җәю дә быелга карала. Шулай хуҗалык акрынлап үсә, төзекләнә, киләчәккә перспективасы да киңәя һәм бу, әлбәттә, яшьләр күзеннән дә читтә калмый. Соңгы 1—2 елда гына да егетләрнең күбесе туган колхозларында калуны хуп күрәләр. Әнә Фәнил Җаббаров, Сәйдәш Шәрифуллин, Илшат Шәвәлиев, Рушан Яруллин, Рәшит Шәвәлиев шулай авылда калырдай күренәләр. Рамил Әхмәтов һәм Ирек Ганиев армиягә киткәнче бик матур гына эшләп йөриләр әле. Әмма... Анысын—икенче теманы да Идеал ага ачып салды.

—Бер дигән егетләр бар колхозда. Санасаң, шәт 40—50 буйдак исәпләнәдер. Берсеннән-берсе булдыклылар, берсеннән-берсе уңганнар. Ә менә кәләшләр юк! Нишләргә?

Чынлап та, хуҗалыкта 50 ләп егет исәпләнә икән. Менә кемнәргә тапшырасы Галиҗан аганың тимерче һөнәрен! Ул алар арасыннан иң җегәрле, иң сәләтлесен сайлап алыр әле, алмаш әзерләр үзенә. Тик менә алардан соңгы дәвам мәсьәләсен кем хәл итәр? Әлегә без кызлар колагына беренче рекламаны биреп карыйбыз: Бикүлегә кызлар кирәк, егетләргә кәләш кирәк.

Шаярту дип кабул итмәгез, кызлар! Кем белә, бәлки бәхетегез нәкъ Бикүледә сезне көтәдер? Ә җирләр биредә уңдырышлы, халык эшчән, киң күңелле. Шуңа да без Бикүле кырларына мул уңыш белән бергә авылга туйлар да телибез.

С. ХӘЙРУЛЛИНА.

Бер колхоз уңганнары

«Родина» колхозының товарлыклы-дуңгызчылык фермасы уңышлары турында укучы хәбәрдар инде. Ферма мөдире Д. Ф. Мостафин җитәкчелегендә бу коллектив күрсәткечләрен яхшырта бара. Узган апрель аенда да ферма эшчәннәре маллардан 403 грамм тәүлеклек артым алуга ирештеләр.

Рәсемдә сез әлеге коллективның ике эшчесен—дуңгыз карауччылар Елена Васильевна Кузнецова һәм Раиса Павловна Юхмальчинаны күрәсез. Алар икесе дә ана дуңгызлар карыйлар.

Эшкә намуслы карашлары, тырышлыклары нәтиҗәсендә хезмәтләрендә матур күрсәткечләргә ирешәләр. Соңгы балалатуда алар һәр ана дуңгыздан 8 әр бала алып, үрчемнең сәламәт үсүен тәэмин иттеләр. Алар караган дуңгызлардан апрель аенда алынган тәүлеклек артым уртача колхоз күрсәткеченнән байтак югары—420 грамм тәшкил итте. Бу әлбәттә, һәр ике хатын-кызның да тынгысыз хезмәте нәтиҗәсе.

Әнә шулай эшлиләр колхоз уңганнары. Алар ил табынын баету өчен көчләрен, энергияләрен кызганмыйлар.

Н. Азизов фотолары.

Төзүчеләр өлеше

Норлат үсә, зурая, матурлана бара. Шәһәребезнең социаль йөзен үзгәртүдә 53 нче СМУның да өлеше зур. Төзүчеләрнең иң төп заказчылары—Норлат нефть һәм газ чыгару идарәсе. Заказ буенча планда каралган нефть чыганакларын файдалануга хәзерлек эшләре алып бару белән бергә, 53 нче СМУ торак йортлар салу, башка социаль-көнкүреш объектлары җиткерү юнәлешендә дә эшли.

Хәзерге вакытта бер 75 һәм ике 60 квартиралы йортлар төзелеп ята. Соңгысының 6 нчы номерлысын икенче кварталда куллануга тапшыру күздә тотыла.

Балалар бакчаларына ихтыяҗ зурлыкны исәпкә алып, нәниләр өчен 330 урынлы бик матур, уңайлы проект буенча бакча салына. Хәзерге вакытта беренче корпус төзелеп бетеп, икенчесенә нигез салу эшләре бара. Иван Александрович Моисеев җитәкләгән бу участокта төзелеш идарәсе буенча алдынгы Виктор Васильевич Трифонов бригадасы эшли. Мастер Александр Елизарович Пимуллин бу бригада егетләре ташчылар Юрий Васильевич Алексеев, Владимир Васильевич Семенов, Анатолий Васильевич Михайлов турында бик мактап сөйли. Нефтьчеләрнең подрядчысы буларак төзүчеләр эш алып бара торган тагын бер объект—пионер лагере. Аны өлгертү якын киләчәккә планлаштырылган.

Идарә НГДУ заказларыннан тыш та шәһәр өчен мөһим булган социаль-культура объектлары сала. Мәсәлән, сатып алучылар өчен зур бүләк—бөтен уңайлыклары булган сәүдә үзәген төзү бара. Монда мастер Нина Андреевна Алексашкина җитәкләгән (В.В. Трифонов бригадасы), Вадим Булатов, Валерий Михайлов звенолары ташчылары, эретеп-ябыштыручы Владимир Уткин, Виктор Аринин, газ кискече белән эшләүчеләр Наил Җәлалов, Сергей Смирновлар аерынча тырышлык күрсәтәләр.

Шәһәрне су белән тәэмин итүнең кискенлеген күздә тотып, төзүчеләр чистарту корылмаларының икенче чиратын бу елның өченче кварталында төзеп бетерү өчен тырышалар. Икмәк заводын сала башлау да бүгенге көннең кичектергесез ихтыяҗларын истә тотып эшләнә.

Әмма төзүчеләр эшендә бар да ал да гөл түгел әле. Бөтен ил буенча экономик торгынлык, элекке элемтәләрнең өзелүе төзүчеләр кулына да нык суга, билгеле. Ләкин алар мөмкинлекләрне, элекке элемтәләрне киңрәк файдаланып, эш темпларын киметмәскә тырышалар.

Р. ШӘЙХУЛЛИНА.

Сыйфат беренче планга

Ит комбинаты коллективы үзендә җитештерелә торган продуктның сыйфатына һәм ассортимент төрлелеген арттыруга зур игътибар бирә. Шуңа мисал буларак, сәүдәгә чыгарыла торган III сорт пешкән «Симбирская», III сорт «Ново. вареная» колбасалары сатып алучылар тарафыннан аеруча яратып кабул ителә башлады.

Агымдагы елның дүрт аенда ит комбинаты коллективы 45 тонна продукция җитештерде, 61 мең сумлык товар реализацияләнде.

Шундый күркәм уңышларга ирешүдә колбаса цехы мастеры Мария Артемовна Ануфриева, эшчеләр арасыннан Мария Николаевна Догадова, Анна Дмитриевна Черемесова һәм башкалар үзләреннән зур өлеш керттеләр.

Т. КУБАСОВА,
экономист.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

СИШӘМБЕ
28 МАЙ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

17.15 Мультфильмнар.
17.45 Казан шәһәренең 11 нче музыка мәктәбендә укучылар һәм укытучылар концерты.
18.30 «Нәтиҗә». Бәрәңге кыры ярдәм көтә.
19.00 «Татарстан».
19.30 «Әлли-бәлли-бәү».
19.40 ТССР Югары Советы сессиясендә.
21.40 Тапшырулар программасы.

I ПРОГРАММА

6.30 «Иртә».
9.00 «Актуаль репортаж».
9.20 В. Распутин. «Рудольфис». Фильм-спектакль.
10.35 Мультфильм.
11.00 «Балалар сәгате».
12.00 «ТЯХ».
12.15 «Позиция».
13.15 Л. Бермен уйный (фортепиано).
14.30 Документаль фильм.
15.00 «ТЯХ».
15.15 «Дәүләт чиге». 5 нче фильм. «Кырык беренче ел». 2 нче серия.
16.25 «Мавыгучылар дөньясы».
16.40 «Чемпионнар белән бергә».
16.55 Документаль фильм премьерасы.
17.45 «Балалар музыка клубы».
18.30 «Меридиан».
18.45 «Цхинвали балалары».
19.35 Н. Пейко. «Квинтет-вариация»
19.40 Кыска метражлы нәфис фильмнар премьерасы.
21.00 «Вакыт».
21.45 «ВиД» тәкъдим итә: «Могҗизалар кыры».
22.40 «Театр+ТВ».

II ПРОГРАММА

8.15 Документаль фильм премьерасы.
8.45 Балалар өчен фильм.
9.50 Мультфильм.
10.15 «Компьютер белән диалог».
11.00 С. Туликовның лирик җырлары.
11.30 «Меридиан».
13.15 «Хәбәрләр».
13.30 «Яшәгән, ди, өч юан». Нәфис фильм.
14.35 «Солдат мемуарлары». 3 нче фильм.
15.30 Ритмлы гимнастика.
21.45 РСФСР халык депутатларының IV съездында. Тәнәфестә—«Хәбәрләр».
23.45 СССР Югары Советы сессиясендә.

ЧӘРШӘМБЕ
29 МАЙ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

17.25 Композитор М.Яруллин бездә кунакта.
18.00 «Ватандашларым минем...»
18.25 Халык предприятиесе. Нәрсә ул? (КЭМЗ. Хосусыйлаштыру тәҗрибәсе).
19.00 «Татарстан».
19.30 Футбол. Европа чемпионатына сайлап алу матчы.
20.15 «Тыныч йокы, нәниләр».
20.30 «Әлли-бәлли-бәү».
21.10 «Баянчылар кунакханәсе». Баянчылар А.Кәримов һәм Ш. Нуриев бездә кунакта.
21.35 Реклама.

I ПРОГРАММА

6.30 «Иртә».
9.00 «Эшлекле курьер».
9.20 «Пируэт»—Свердловскидан».
10.35 «Балалар музыка клубы».
10.50 Кыска метражлы нәфис фильмнар.
12.00 «ТЯХ».
12.15 «Театр+ТВ».
15.00 «ТЯХ».
15.15 «Чүлдәге гаҗәеп пейзаж». Нәфис фильм.
16.20 «Мавыгучылар дөньясы».
16.35 «Калинка» рус халык инструментлары ансамбле концерты.
16.55 «Балалар сәгате» (инглиз теле дәресе белән).
17.55 «9 нчы студия».
18.55 Мультфильмнар.
19.30 Концерт.
20.00 РСФСР Президенты постына кандидатлар тәкъдим итәбез.
21.00 «Вакыт».
21.45 Теннис. Франциянең ачык чемпионаты.
22.05 Футбол. Европа чемпионнары кубогы. Финал. Тәнәфестә—Теннис. Франциянең ачык чемпионаты.

II ПРОГРАММА

8.00 Иртәнге гимнастика.
8.15 Фәнни-популяр фильм.
8.35 Фильм-концерт.
9.05 Балалар өчен фильм.
10.10 Лев Лещенко концерты.
11.10 Мультфильм.
11.30 «Ничек яшисең, Россия». Документаль фильм.
12.40 «С» бригадасы».
13.20 Телефильм.
13.30 «Яшәгән, ди, өч юан». Нәфис фильм.
14.35 Концерт.
15.15 «Манера».
17.00 «Самагарт». Самараның яшь шагыйрьләре.
21.45 СССР Югары Советы сессиясендә.
22.45 «Коллаж».
22.50 «Хәбәрләр».
23.05 «Минем чегәннәрем».
Нәфис фильм.

ПӘНҖЕШӘМБЕ
30 МАЙ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

17.25 «Синең туган—минем туган». Нәфис фильм.
18.40 «Иң матур җыр». Балалар җырлары конкурсы йомгаклары.
19.00 «Татарстан».
19.30 «Актуаль интервью». «Тел һәм безнең киләчәгебез». Тапшыруда «Мәгариф» журналының баш редакторы Ф. Шәрифуллин катнаша (татар телендә).
19.45 «Әлли-бәлли-бәү».
19.50 «Телесеанс». Яшьләр программасы.
20.45 Реклама.
20.55 Тапшырулар программасы.

I ПРОГРАММА

6.30 «Иртә».
9.00 «МВД белешмәләре буенча».
9.20 Футбол. Европа чемпионатына сайлап алу матчы. СССР—Кипр җыелма командалары. 2 нче тайм.
10.10 «Чемпионнар белән бергә».
10.25 Мультфильм.
10.35 Документаль фильм.
11.00 «Балалар сәгате».
12.00 «ТЯХ.
15.15 «Иван». Нәфис фильм.
16.25 «Мавыгучылар дөньясы».
16.40 «Әни, әти һәм мин».
17.10 Документаль фильм.
18.10 «Рококо».
18.30 «Меридиан».
18.45 «... уналтыга кадәр һәм өлкәнрәк».
19.30 «Реликт» вокаль триосы чыгышы.
19.50 Нәфис фильм премьерасы. «Даладагы ату».
21.00 «Вакыт».
21.45 «МВД белешмәләре буенча».
22.00 «Эфирда музыка».

II ПРОГРАММА

8.00 Иртәнге гимнастика.
8.15 Документаль фильм премьерасы.
8.40 Н. Чепрага җырлый.
9.05 Балалар өчен фильм.
10.10 Б. Туманян катнашында концерт.
10.50 «Отрядтагы гыйбадәтханә».
11.30 «Совершенно секретно» газетасы таныштыруы.
13.00 «Александр Солженицын сүзе».
13.30 «Ирләр дуслыгы». Нәфис фильм.
14.35 «Лонго Май—озак яшә». 1 нче тапшыру.
15.10 «Экранда 01 хезмәте».
23.15 Концерт.
23.45 «Өяз тормышындагы кайбер нәрсәләр». Нәфис фильм.

ҖОМГА
31 МАЙ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

17.05 «Күрелмәгән гасыр башы». Нәфис фильм.
18.20 «Редакциягә хат килде». Тележурнал.
19.00 «Татарстан».
19.30 «Җомга көн кич белән». Альманах.
20.15 «Тыныч йокы, нәниләр».
20.30 «Әлли-бәлли-бәү!.
21.20 «Гримсыз гына». Телевизион фильм.
20.40 Эстрада концерты.
21.40 Тапшырулар программасы.

I ПРОГРАММА

6.30 «Иртә».
9.00 Г. Телеман. Си бемоль мажор сюитасы.
9.30 Документаль фильм.
10.10 «...уналтыга кадәр һәм өлкәнрәк».
10.55 «Даладагы ату». Нәфис фильм.
12.00 «ТЯХ».
15.15. Нәфис фильм.
16.25 «Мавыгучылар дөньясы».
16.40 Рус җырлары ансамбле концерты.
17.05 «Җинүчеләр» тапшыруы сәхифәләреннән.
18.30 «Меридиан».
18.45 Мультфильмнар.
19.20 Концерт.
20.00 РСФСР Президенты постына кандидатлар тәкъдим итәбез.
21.45 «ВиД» тәкъдим итә: «Дело», «Шоу-биржа», «Музобоз», МТВ.
21.00 «Вакыт».
00.00 «ТЯХ».

II ПРОГРАММА

8.00 Иртәнге гимнастика.
8.15 Документаль фильм премьерасы.
9.10 Балалар өчен фильм.
10.15 «Музыкаль телеабонемент».
11.15 Мультфильм.
11.30 Документаль фильм.
12.00 «Миссис СССР—миссис Америка». Конкурс.
13.30 «Мәхәббәт гафу итми». Нәфис фильм.
14.35 А. Дольский җырлый.
15.05 «Лонго Май—озак яшә». 2 нче тапшыру.
21.45 Классик музыка концерты.
22.00 «Матбугат ложасы».
23.00 «Хәбәрләр».
23.15 Нью-Йорк университеты профессоры Александр Янов белән очрашу.
23.50 Волейбол. Дөнья лигасы беренчелеге. Ирләр СССР—Япония җыелма командалары.

Владимир Георгиевич МЕДВЕДСКИЙ

24 майда 77 нче яшендә җирле билгеләмәдәге персональ пенсионер, ике «Почет Билгесе», Хезмәт Кызыл Байрагы орденнары кавалеры һәм бик күп медальләр хуҗасы, Норлат шикәр заводының беренче директоры 1949 елдан КПСС члены ВЛАДИМИР ГЕОРГИЕВИЧ МЕДВЕДСКИЙ вафат булды.

В. Г. Медведский 1914 елның 25 октябрендә Украина ССРның Винница өлкәсе Ямполь районы Тростянец авылында эшче гаиләсендә туган. Ул үзенең хезмәт юлын 1928 елда Гоноровск шикәр заводында өйрәнчек слесарь булып башлый. 1938 елда, шикәр-рафинад промышленностеның Одесса механика-технологик техникумын тәмамлагач, Медведский Киев өлкәсенең Смола шәһәре шикәр-рафинад заводында мастерской мөдире булып эшли.

Владимир Георгиевич 1941 елдан алып 1956 елга кадәр Куйбышев өлкәсенең Тимашев шикәр комбинатында җылылык ТЭЦы начальнигы, директор булып эшли. 1956 елдан алып иптәш Медведский безнең Норлат шикәр заводын үстерүгә бөтен көчен, белемен, тәҗрибәсен бирә. Бу җаваплы постта Владимир Георгиевич зур энергия, максатчанлык белән хезмәт итте. Аңа югары таләпчәнлек, эшлеклелек, принципиальлек һәм оештыру сәгалыгы, кешеләр турында даими кайгыртучанлык хас иде. Ул шикәрчеләр поселогының социаль-культура йөзен үзгәртүгә зур әһәмият бирде.

Тирән ихтирамлы, ягымлы кеше буларак, ул барлык коммунистларның, завод хезмәтчәннәренең, шәһәр һәм район халкының ихтирамын казанды. Иптәш Медведский КПССның Октябрь райкомына член, район Советына депутат итеп берничә кат сайланды. Аның хезмәтләре Ватан бүләкләре белән билгеләп үтелде.

1974 елда В. Г. Медведский лаеклы ялга чыкты, ләкин үзенең туган заводы белән элемтәне гомеренең соңгы көннәренә кадәр өзмәде. Ул завод ветераннары советының актив члены иде. Озак вакытлар буе халык контроле группасына җитәкчелек итте, яшь белгечләр остазы иде.

Кеше, коммунист, намуслы, ярдәмчел, тыйнак иптәш В. Г. Медведский истәлеге безнең йөрәкләрдә озак сакланыр.

Х. Х. Морадыймов, Ә. В. Мөлеков, А. А. Коростелев, В. В. Богатиков, Ф. Ш. Галимов, В. В. Иванов, Л. Н. Газизуллина, Х. Х. Гатин, А. П. Шамкин, Т. А. Назарова, Ю. В. Терентьев, Ә. Н. Миназов, Р. С. Чахчев, Ф. М. Галимов, Г. К. Пакшин, И. И. Петров, Г. К. Гыйматдинов, Ә. И. Сөләйманов, Ш. В. Кашапов, Л. Н. Горшенина, Л. Н. Соколова, В. И. Миронов, В. Е. Якшин.

Японияңең Кагава префектурасында үткәрелгән кабак үстерү чемпионатында 42 яшьлек Сиодзи Сираи чемпион булды. Узган җәйдә ул 199,2 килограмм авырлыгындагы кабак үстерде. Ярышта барлыгы Япониянең 18 префектурасыннан 183 кеше катнашты.

Рәсемдә: чемпион үзенең «рекорды» белән.

КИОДО—ТАСС фотосы.

Укыдыгызмы, ишеттегезме?

Көлү—артерияләр һәм эчәкләр «гимнастика»сы һәм бит өчен табигый массаж гына түгел, ул йокысызлыктан арындыручы да, хәтта кайбер очракларда астманы дәвалаучы да.

Шулай итеп, көлегез! Шөкер, көләр нәрсәләр бездә җитәрлек...

x x x

Сатып алучыларны алдау нәтиҗәсендә хөкүмәткә ел саен 10,7 млрд. сум зыян килә.

x x x

Торак-коммуналь хуҗалыкта һәм хезмәт күрсәтүдә заказчыларны алдау һәм алардан акча кысу нәтиҗәсендә килгән зыян 2,6 млрд. сум.

x x x

Дәүләт сәүдәсеннән алынган алкогольле эчемлекләр белән яшертен сату итү безнең кесәдән тагын 100 млн. сумны суырып чыгара.

«Күләгәдәге» экономикага китә торган сумманың гомуми күләме—60 млрд. сум.

МӨХӘРРИР Ә. У. АБДУЛЛИН.

Учредительләр— халык депутатларының Октябрь район Советы, КПССның партия оешмасы.

Газетада язмалары басылган авторларның фикерләре бу әле редакция фикере дигән сүз түгел.

РЕДАКЦИЯНЕҢ АДРЕСЫ: 423000, Норлат шәһәре, К. Маркс урамы, 19.
ТЕЛЕФОННАР: мөхәррир—2—12—14, 2—22—81, мөхәррир урынбасары—2—10—44, рус теленә һәм чуваш теленә тәрҗемә буенча мөхәррир урынбасарлары—2—15—63, социаль-экономика бүлеге— 2—22—51, җаваплы секретарь—2—14—16, хатлар бүлеге һәм бухгалтерия—2—18—67.

Газетаны Фидания ХӘЙРЕТДИНОВА җыйды. Асия МОРАТХАНОВА верстка ясады. Фирдания ХУЗЯХМЕТОВА басты. Корректор—Зөлфия ВӘЛИЕВА.

«Дуслык» газетасы атнаның сишәмбе, пәнҗешәмбе, шимбә көннәрендә чыга һәм рус, чуваш телләренә тәрҗемә ителә.
Нәшрият, полиграфия һәм китап сәүдәсе буенча ТССР Дәүләт комитетының Октябрьның 50 еллыгы исемендәге Норлат-Октябрь типографиясе.
Күләме—1 басма табак. Заказ 61. Тираж 3411.